

1. asta kipa of kipa (A. Boverschen) en klem
ni. n. ze. in zo bay
2. me. in kamara. t. ista bloma go. n. gi. to
3. te. gaswo. 2. ax spinaxa ale. nox mox mimasinas
4. spo. jon is lastax wa. rak (tslexsta wa. rak
water is)
5. opta sxi. p. kre. gaxa vaxsxi. molt bro. 2. t
6. da t. marmar heten sple. intar indapo. 2. t
// da vi. 2. t //
7. da sxi. p. l. k. t. da l. p. t. af // da smu. 2. t //
8. indifabrik isni. k. t. 2. t. n
9. kum hi. 2. k. e. int kum
10. kastale. in gimanis vi. 2. glo. 2. t. bi. 2. t. -
glo. sis - pe. int. 2. t. (1/2 pe. int. 2. t. = 2 al. vroeger
wel gezegd van melk).
11. bren men efo twe. kilos. 2. morela (wat
braken zijn, wist men niet precies)
12. zo heba me. 2. t. ve. i. va dri. li. tar we. in
oxaxo. 2. t. 2. t.
13. he. i. wo. 2. t. ma medan knapal slo. 2. t. n
14. ik het. 2. t. kni. vanham gaxi. n
15. Vast mo. 2. t. vant wor ni. 2. t. me. 2. t. gaxo. 2. t. wa
16. ik bin ble. i. dak met hoeli ni. me. gaxo. 2. t. n
bin
17. ik het ni. gado. 2. t. n hox foxi
18. wi hedat xado. 2. t. n - di do. 2. t. onkomt
19. spin - spinawepa - zo. 2. t. gabol
20. pet - mits - bay - of sxi. itaxax - niks v. 2. t.
sxi. o. ka - wa. i. - padastul - he. x - kiker -
ka' pal
21. di ke. 2. t. l. mo. 2. t. k. t. da he. la we. 2. t. 2. t. n. t. f. 2. t. 2. t.
22. Iksalu krali. s. xe. va
23. Engla. nt lafpl o. 2. t. wa sxi. p. a. f. bre. k. 2. t.
24. zo hebanam onke. 2. t. gabe. 2. t. 2. t. // he. i. hedaxen
ke. 2. t. //
25. gimanis twe. i. bre. ja ste. 2. t. na - bre. jar - da
britsta
26. da sta. n. be. lt sto. tar ni. me. 2. t.
27. di ke. 2. t. l. hedan le. va axonprinxi (=prinsje)
28. da dy. val isni inda he. mal goble. va
// lysis = lucifer //
29. da sxi. o. 2. t. k. e. i. ndax ze. i. n mits me. star nar
da ze. gawe. s
30. ikantox ni kuma vordaklo. 2. t. bin
31. da bista xae. 2. t. p. gzo. x slo. 2. t. 2. t. (= met water
aangelengd meel) // m slo. 2. t. 2. t. = een
slobbertje //
32. he. i. kani xo. 2. t. n wa. 2. t. k. 2. t. - he. i. he. pa. i. nda
ke. 2. t.
33. stekis efontjis onste. 2. t. indi be. 2. t. 2. t. n
34. ne. i. mits ke. gals wor. tar. ni me. 2. t. gaxpalt
35. he. i. khebua al twe. ke. i. 2. t. gaxupa
36. di pe. i. 2. t. isni ra. i. p. - dar zit nogan wito
piten
37. zo ze. i. n no. 2. t. la. nt
38. zo hedam e. s gaholapa da s. 2. t. na opta
ma. 2. t. ko
39. he. i. salt no. 2. t. it fer bren - of sxi. p. 2. t. inda
we. 2. t. 2. t.
40. xista helaf vanda melok kwe. i. t
41. da man mason vzo. 2. t. w losxeroma - of da
man mo. 2. t. f. 2. t. 2. t. n vzo. 2. t. w optuma
42. indasxi. l. da xwema isxav zo. 2. t. 2. t. 2. t.
43. he. i. he. f. pl protjis omdati sta. 2. t. k. 2. t. s
// he. i. he. f. pl ondumul (platter) //
44. we. i. mits da. 2. t. da helafan heba en jiti
da andra helaf
45. helapris efo da bet opt. 2. t. 2. t.
46. onza metsalo. 2. t. iso vet aspek - of moder
47. zo weda wi. at fersta sprinx kan // da
wedaxa. p. //
48. da bo. 2. t. m. kwe. 2. t. k. 2. t. xal dam bo. 2. t. m enta
49. dudo. 2. t. ge. i. 2. t. zo. m is efo dix - of no. 2. t.
bone. ja

50. da kloks begina te loe¹.²js (Zondags na kerktyd vroeger: stsxelatjs van het gemeentehuis, dan afkondigingen gedaan)
51. da (bede)spra¹.² - kerkdrizl-v²spra¹.²js-oetspra¹.²js - - - - klo¹.²mo.ko - me-so oetstra¹.²js - mbstoram sme¹.²ro
52. di vro¹.²w het¹er ho¹.² afl¹.²to kni¹pa // da¹ we¹.²f hier iets minachtends - we¹.²fi - wijffe-dini = meisje - met¹ji - scharreltje // - of: di vro¹.²w het¹er ho¹.² d¹raf l¹.²to ho¹.²to
53. x¹en vo¹.²dar h¹ed¹m x¹es j¹.² no¹sxo¹.²l l¹.²to go¹.²n
54. khed¹m - of khem affx¹ro¹.²js om no¹x so¹.²l¹.²to lang¹.²ro¹t wo¹.²to¹ to go¹.²n
55. vo¹.²lo ve¹.²ro¹ x¹i. da hi¹.²z nif¹el
56. a¹.² da p¹to x¹i. nif¹el we¹.²t - of g¹nsent we¹.²t
57. da s¹x¹ter sto¹.² be¹.² den o¹.²vo - da he¹.²z
58. in me¹.²rt ist no¹x f¹el to ko¹.²ut om¹to ko¹.²tsolo (kinderspel)
59. di ke¹.²rs x¹if bargut l¹.²x wa¹.² - of ist ni
60. he¹.²i tro¹kt p¹er¹.²t on¹da sta¹.²rt
61. vru¹ge¹ kw¹am¹ - of kw¹.²ma jo¹li hi¹.²z id¹er (ik in dechterberg) j¹.²z no¹rd¹o ka¹.²rom¹s
62. d¹on do¹.²ma¹ni x¹e. da d¹on x¹en li¹.²van¹he¹.²z vol¹mak¹is // da p¹o¹.²ter //
63. g¹o x¹ax m¹aw¹el mar g¹o x¹e. n¹ks te¹g¹o m¹a - of ma¹.²in
64. da zw¹olyfs (zwalfis in dechterberg) x¹l¹to go¹.²w wi¹rom ko¹ma
65. g¹o. da (g¹e¹.²) v¹and¹.²x ni ko¹.²r¹.²to
66. e¹.²to x¹e¹.² ok¹x¹ro¹.²x ke¹.²s - of ko¹.²r¹.²s
67. da mo¹.²to¹ (f¹its) (vroeger sto¹.²m¹f¹its) is ko¹p¹ot - he¹.²i k¹ani v¹er¹de¹ // m¹ol¹.²ph¹z he¹bo - een ongeluk hebben //
68. t¹is he¹.²z x¹owe¹.²s v¹and¹.²x ent¹z¹en mo¹.²j¹en o¹.²r¹.²vo¹nt

69. da j¹oxi lo¹p¹ s¹pt¹o bl¹o¹.²to p¹o¹.²to
70. d¹er x¹ten ba¹.²st ind¹o kan
71. ik w¹.²u dat¹o p¹ost embri¹.²f b¹ro¹x
72. tha¹.²t d¹um¹o x¹e¹.² - of k¹he p¹e¹.²n ont ha¹.²t
73. i kan m¹ison d¹wa¹.²rsha¹.²r¹ak ni om¹go¹.²n
74. n¹o. s¹xof¹te¹.² s¹pan¹wa¹ ot p¹e¹.²t f¹or da ne¹.²js ka¹.²z
75. ik h¹ed¹m bi¹.²tjs ko¹.²rs - van v¹ama¹.²ro¹g¹ma¹ of al
76. da ko¹.²n v¹and¹o ko¹.²n¹z is ok - of ok sold¹.².²t x¹ow¹es
77. w¹to g¹e¹.² g¹in w¹.²g¹am¹.²ko¹ - of ro¹.²o¹ma¹ko¹ to wo¹.²na - amb¹oo¹.²x
78. da ro¹.²zo he¹bo l¹ay¹o do¹.²rens
79. k¹x¹l¹ft¹er n¹ks¹fan - of g¹in p¹es - of g¹in is ko¹p¹ot - of g¹in s¹ne¹s fan // ot wo¹.²rt //
80. t¹ke¹.²nt - of t¹ka¹.²nt was do¹.²ot f¹or aas¹o k¹ons do¹.²pa - of v¹or das¹et k¹ons do¹.²pa wast k¹e¹.²nt do¹.²z
81. he¹.²i k¹e lo¹.²o¹p¹and¹o o¹.²ro¹ - si. p¹ro¹.²go z¹ij¹ lopende ogen - se. to ro¹.²go z¹ijn ontloken ogen.
82. d¹ardini is m¹id¹an m¹ant¹js n¹act¹os y¹og¹.²n om bra¹.²ma - of bra¹.²ma¹ls to p¹l¹ko
83. d¹er x¹en s¹po¹.²t o¹to le¹.²z
84. he¹.²i x¹eto d¹o m¹ul o¹.²pa - of he¹.²i x¹eto m¹gro¹.²to m¹u¹.²l o¹p
85. da m¹ins¹o x¹ot¹o n¹ks¹.²u¹nd¹ers as x¹elt - d¹o r¹a¹.²kd¹um // he¹.²i x¹ust¹o dy¹.²val o¹pen half¹ //
86. d¹ormont is d¹z¹.²x f¹and¹ond¹ers
87. di we¹pti k¹ro¹yk¹olt - t¹z¹en a¹.²nt¹om
88. ik o¹x f¹or¹at j¹oxi on¹tr¹om¹alt¹ji
89. d¹ombok is ko¹p¹ot - he¹.²i is x¹ost¹ek - he¹.²i k¹ed¹m ko¹rs in g¹ost¹ek // g¹e¹.²am¹bo¹ck //
90. x¹en v¹e¹.²si was ko¹t m¹a¹z k¹ax¹to¹x // mo¹.²j¹ //
91. ind¹o s¹x¹o. dy¹.²w is¹at ot b¹est¹o
92. on s¹x¹ter mo¹x¹ut k¹an¹an¹ko

93. xy. kɪs nɔː mən hut
 94. kwɪt ni. wɑː kɑm mɔxɔ. n ɹy. kɔ
 95. ɪnən kɔ.ː wɔ kɛldər kɪndət biːz gut
 bɔwɔ.ɔ
 96. kɪmɔs ɔsɔ - of kɪjɔ - blu. t dɪŋkɔ um ɔn
 tɔstɑ. zɔkɔ
 97. kɪmɔdɔrs ɔt fɪjɔr ɪndə stɑl kɹɔɛ.ːjɔ
 98. dɪ. bɹyːz vɑmɔ - of mɛ.ɪn bɹy.ɔ wɑs mɹj. j
 99. dɔ mɛlɔk bu.ɔ mɔkən grɔsɔtɔ ɪt
 100. dɪ kɑ.ː nɔmɛlɔk ɪs ɔn ɛnɹyːz - sty.ɹɑm
 dɔ mɑ mɛ.ɔtɔɹɑx
 101. wɛ.ɪ ɹɔ.ː wɔ dɪ pɪt vɔl kɪnɔ gɔsɔjɔ ɪnən
 yːz
 102. dɔr vɑlnɪkɔs ɔpɪm ɑ.ɪ. nɔtɑ mɑ.ɹɔkɔ - of
 mɑ.ɹɔkɔ - hɛ.ɪ ɪsɔky.ɔ - of pɹɔsɪ.ɪs - dɑxən
 sɔky.ɔ wɑ.ɹɔk
 103. hɛ.ɪ saltɛ.ɪt kɹɛk ɔpɪtɛ.ɪt
 104. ɪn ɪtɑ. lɪjɔ xɛ.ɪndɔr bɑ.ɹɔgɔ dɪ vɹyːz
 spɛ.ɪ.ːgɔ - tɪfɔ = spreekseel uitspuwen - spɑ.ɪ.ːgɔ -
vomeren.
 105. dɔɔrɔf dɔ gɛ.ɪ dɔ.ɪ.ɹ ɔpɪtɔ dɔ.ː wɔ
 106. ɪn ɑ.ɹɔm (Arnhem) hɛbɔɹɔ ɔnstɪk fɑndɔ
 brɪx xɔvɔ.ɹɔ || ɪm bɔs.ːm ||
 107. gɔ mɔdɔns fɪ. lɔ (fɪlɪŋ in ɔbɛhterberg)
 ɪs kɪmɔ hɛ.ɪ kɔ
 108. hɛ.ɪ ɪs fɑn ɔp.ː vɔ gɔkɪmɔ mɪdɔnbɹyɹk
 dɔɛ.ːtɔ
 109. dɪ dɪ.ɹ ɪs xɔmɔk fɑn bɹy. kɔhɔ.ːt || bɹy. kɔ
 ɹy. kɔ - beukenootjes zoeken ||
 110. ɔn gɔtɹɔ.ː wɔ dɔ vɹɔ.ː wɔ mɔ kɪnɔnɛ.ːjɔ
 111. kɹɛp hɪ.ɹ gɹɛs xɔɹɛ. jɪt mɑ twɑs xɪn gu. t
 ɪ.ɔ. t
 112. dɔbrɔ.ː wɔɹ zɛ dɑt nɔx fɪlɪstɔ dɹyː ɪs ɔmtɔ
 bɔ.ː wɔ
 113. bɑkɔ - ɪk bɑk - gɛ.ɪ bɑ. k. hɛ.ɪ bɑ. k. bɑkɪ - wɛ.ɪ bɑkɔ -
 ɪk bɑkɔ - gɛ.ɪ bɑkɔ - hɛ.ɪ bɑkɔ - wɛ.ɪ bɑ. kɔ -
 wɛ.ɪ hɛbɔ gɔbɑkɔ

114. bi. jɔ - ɪk bi. j - gɛ.ɪ bi. t. hɛ.ɪ bi. - wɛ.ɪ bi. jɔ -
 bi. jɔ wɔ - ɪk bɔs. j - ɪk hɛp xɔbɔs. jɔ - bɔs. jɔ
 hɛli ɔk
 115. tɪɹɔn kɹɛ.ɪntɹj mɔr tɪɹɔn fɛ.ɪntɹj
 116. gɔ kɪnt hɪ.ɹ ɑ. jɔɹɔ kɔs.ːpɔ ɔpɪtɔ mɑ.ɪt
 117. hɛ.ɪ hɪ xɔɹɛ.ɪt dɑtɪ umɔ - of umɛ.ɪn ɹɑl
 dɛŋkɔ
 118. dɔ mɛ.ɪt xɛ.ːj dɑ.ɪtɪ gɔlɛ.ɪk hɑt || ɔt
 mɛtɹj = het meisje, waar iemand mee schaarrelt ||
 119. dɔr wɑ.ɹɔ wɛl vɑ.ɪf pɹɑ.ɪ.ɹɔ
 120. ɪndɔr dɪn ɛ.ɪ kɔmbɔs.ːm ɛɹxɔ vɔl ɛ.ɪ kɔlɔ
 121. twɔ.ɹɔɹ ɹɑl dɔs. lɔk gɔ. n kɔs.ːkɔ. tɹɔktɑl
 122. tɹɔ.ːj ɪs nɔxɹy. n - tɪs pɑs xɔmɛr.ɪt
 123. (mayonnaise n. gebr.) - ɪ.ɔ.ːs mɔ. kɔɹɔ mɪtɔ
 dɔs.ːjɔɹ vɑnɔn ɑ.ɪ
 124. dɑ bɔmpɪ ɹɔl dɔr mɹjɔlɔk - of slɛx kɪnɔ
 gɹɔ.ːjɔ
 125. dɔ pɹɑstɔs.ːɹ hɛdɔn gu. t slɔkɪ
 126. ɪns ɔ.ː wɔ hɔɛ.ː ɹɹɪs ɑf xɔbrɔ.ːnt
 127. dɔ mɛlɔk spɔɛt ɔɛtɔt ɔɛ.ːjɔɹ vɑndɔ ku. j
 128. dɔ kɔstɔr lɔɛ.ːt - ɔn kɹɔɛ.ːs - twe. j kɹɔɛ.ːɹɔ
 || kɹɔɛ.ɪ = kruisje ||
 129. dɔ bɔs.ːmɔ vɑndɔ kɹɔɛ.ː (wɔ. gɔ) (kɹɔ. j ɪn
ɔbɛhterberg) bɔɛ.ːjɔ dɔɹ ɪndɔr dɔ xwɑtɔ
 130. dɔ twe mɹfɔ kɹwɔ. mɔ nɑ.ɪ bɔɛ.ːtɹ
 131. ɹɔ hɛbɔnɪm bɔnt ɛn blɔ.ː wɔ gɔslɔ. gɔ
 132. dɔ ɪ.ɔ.ːs ɪs ɔnbɪtɹj ɑn - flɔ.ː wɔ || wɔ.ɹɔɹx ||
 133. dɔ ɪnɔ.ː wɔ lɛ.ɪ dɪk - dɔr lɛ.ɪ dɔn kɔs.ːpɔ ɪnɔ.ː wɔ
 134. tɪs bɑɹ lɑŋ xɔlɛ. jɔ dɑkɪ gɔɹɪ. n hɛ(ɹ) || ɔn
 ɛ. wɔxhɑ.ɪt ||
 135. nɪ.ː wɹɔs.ːɹt wɔɹ nɔ.ː ɔn hɛ.ːlɔ nɛ. jɔ stɑt
 136. du. n - ɪk du. jɔt - gɛ.ɪ du. dɔt - hɛ.ɪ du. dɔt -
 wɑ.ɪ. dɹnɔt - fɪlɪ du. nɔt - xɪlɪ du. nɔt - ɪ. k
 dɛjɔt - gɛ.ɪ dɛ. jɔt - hɛ.ɪ dɛ. jɔt - — - fɪlɪ
 dɛ. jɔnɔt - xɪlɪ dɛ. jɔnɔt - dɛ. j ɪk tɑ -
 dɛ. ɪ. t mɔ. - dɛ. jɔxɔt mɔ. .
 137. dɔs.ːpɔ - dɔs.ːpɹɹɔk - dɔs.ːpɹfɔnt - dɔ ɪldɑ.ɹ. tɔ

138. dorsa - he.ⁱ dors - he.ⁱ dorsta - he.ⁱ - he.ⁱ dors

139. be.ⁱ inda - ik be.ⁱ in - ge.ⁱ ba.ⁱ in - he.ⁱ ba.ⁱ in -
we.ⁱ be.ⁱ inda - jli be.ⁱ inda - zli be.ⁱ inda -
bonti - ik he.ⁱ xabonda

140. Lokale Landmaten: m ru.ⁱ = 4 passen (gru.ⁱ =
rare) - ombander = 1 ha - ama. zaga = 600
roeden (ijzermaat is de Amsterdamse duim,
deze is niet heel 2 1/2 cm.)

141. Lokale Waternamen: da re.ⁱ n - da grizf (komt bij
de Grebbeberg in de Rijn) - t xrepsa gat (begin van de
Grift aan de Rijn) - da batsre.ⁱ js: versterkingen,
begin Grebbelinie - da we.ⁱ tarin - da it xra.ⁱ f -
t xra.ⁱ xi (op Witerwaard) - da dula onderscheiden
in dro.ⁱ ga en nata (langs de vroegere stadsmuren) -
da hel = veenplas tussen Veenendaal en Achter-
berg - dan e. galarme.ⁱ r (= het Egelmeer).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is re.ⁱ nō

De inwoners heten: re.ⁱ nōss

Hun bijnaam luidt: da klaskor-ko.ⁱ pars (4 Sept. 1899 Cuneratoren door bliksem getroffen.
Omaan geld te geraken voor de restauratie zijn de klokken verkocht, ook een gedeelte van het
stadbos. Schilderij van beleg van Rhenen door de Kluisen in 1487 toen voor hetzelfde doel afgegaan
aan Rijksmuseum te Amsterdam. Zo verklaarden de zegglieden die bijnaam

Obantal inwoners op 1 jan. 1950: 9.700

Naaltoestand. De voornaamste gedeelten zijn: da sta.t - axtarba.ⁱ xox - da gre.ⁱ -
remrda - tla.ⁱ re.ⁱ nt - tfe.ⁱ ne.ⁱ nt - pratsambarax - vre.ⁱ ture.ⁱ k (na vorige oorlog gebouwdde nieuwe
woonwijk) - da ment - of me.ⁱ nt - ot felt (= Obchterbergse hoortanden).

Het dialect van Obchterberg verschilt iets met dat van de stad bv. daar pers. vnuw.
meew. 2.ⁱ pers. plur. goeli, in Rhenen jli - Rhenensen spreken onder elkaar dialect. ellet van
elders gekomen nieuwe bewoners doet men zijn best A.B. te spreken.

Er zijn steenfabrieken, een meubelfabriek, een rijwielfabriek. Vroeger was er een sigaren-
fabriek, thans gaan sigarenmakers werken in sigarenfabrieken te Veenendaal. De N (ederlandse)
B (uurtspoorweg) Maatschappij heeft remise in Rhenen; er is landbouw en veeteelt (gemengd
bedrijf) in Obchterberg en naar de kant van Remmelen. Daar ook tabaksteelt. Veel veeemdelingen-
verkeer.

Zegglieden. 1. Bovenschen Brend; 64 j.; geb. te Rhenen; smid; V. van Rhenen, M. van
Veenendaal; heeft altijd in Rhenen gewoond; spreekt gewoonlijk Rhenens.

2. Bovenschen Johannes, zoon van 1; 29 j.; geb. te Rhenen; adj. commies gemeentesecretarie;
heeft altijd in Rhenen gewoond; V. van Rhenen, M. van Omerongen; spreekt, behalve tegen
vreemdelingen, Rhenens.

3. Bovenschen Dirk Albertus, neef van 1; 53 j.; geb. te Rhenen; administrateur; V. van Rhenen,
Ab. van Amsterdam; spreekt gewoonlijk Rhenens

4. Van Rhenen Cornelis; 55 j.; in Rhenen geb.; hoofd der school; V. en M. van Rhenen; heeft 15 jaar
in de Betuwe gewoond, zijn overige leven in Rhenen; spreekt gewoonlijk A.B.

5. Coops Gerrit Johannes; 55 j.; in Rhenen (Achterberg) geb.; ex. H. d. S. V. Wetrecht - M. van Linder van
1944-1946 op verschillende plaatsen gewoond; spreekt gewoonlijk A.B.